

Constantin Coadă

Legislația medierii

□ *Note, comentarii și explicații* □

Universul Juridic

București

-2013-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2013, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COADĂ, CONSTANTIN**

**Legislația medierii : note, comentarii
și explicații / Constantin Coadă. - București : Universul
Juridic, 2013**

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-127-0

316.472.3(498)(094)

347.918.1(498)(094)

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

telefon: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

În contextul noilor modificări aduse în domeniul medierii prin Legea nr. 115/2012, modificată și completată prin O.U.G. nr. 90/2012, medierea devine un instrument din ce în ce mai popular în rândul cetățenilor. Creșterea popularității se datorează în principal familiarizării cetățenilor cu acest mijloc de soluționare alternativă a conflictelor.

Medierea nu reprezintă doar o soluție de degrevare a instanțelor, ea reprezintă un mijloc de asigurare a păcii sociale, prin formarea unei conduite corecte în rândul cetățenilor, prin cultivarea unui spirit de toleranță și echitate în interacțiunea cu ceilalți cetățeni.

Trăim într-o societate din ce în ce mai dinamică, în care timpul pe care îl avem la dispoziție este limitat. Suntem din ce în ce mai puțin receptivi la informația comunicată de cei din jurul nostru, iar acest lucru poate genera conflicte.

Avantajele medierii, constând în timpul scurt de soluționare a conflictelor, confidențialitatea, voluntariatul procedurii de mediere, soluția – rezultat al voinței părților, reprezintă, prin ele însele, argumente suficiente pentru alegerea acestei metode de soluționare a conflictelor.

Calitățile mediatorilor constând în neutralitatea, imparțialitatea acestora, folosirea unor tehnici de mediere precum ascultarea activă, sintetizarea și reformularea informațiilor furnizate de părți constituie motive în plus pentru alegerea medierii în detrimentul soluțiilor judiciare de soluționare a conflictelor.

În mediere, accentul este pus pe nevoile părților, pe interesele lor, aspectele juridice fiind trecute în plan secund. Această caracteristică a procesului de mediere face ca această procedură să fie accesibilă persoanelor care doresc o procedură simplă, cu costuri reduse, care nu necesită cunoștințe juridice, experți, martori sau alte probe și nu presupune obligația plății unei taxe de timbru pentru a obține o soluție.

Soluția în mediere aparține părților și reprezintă rodul voinței liber exprimate a acestora, spre deosebire de instanță, unde soluția este impusă de un terț. Prin mediere ambele părți câștigă, în timp ce

În instanță cel puțin una dintre ele pierde. O soluție în care ambele părți câștigă este respectată de părți și previne apariția unor noi conflicte, în timp ce o soluție impusă de instanță, în cele mai multe cazuri, presupune punerea în aplicare a hotărârii prin intermediul forței coercitive a statului și determină apariția unor noi conflicte.

Cu toate că medierea nu necesită cunoștințe juridice, nici în ceea ce îi privește pe mediatori și nici în ceea ce privește părțile aflate în conflict, cunoașterea legislației în materia medierii, a limitelor legale în cadrul cărora acestea pot negocia, reprezintă o obligație a oricărui profesionist în domeniul medierii, iar această carte reprezintă un instrument util pentru cei care își desfășoară activitatea în domeniul medierii.

Mai mult, volumul reprezintă un instrument util pentru avocați, notari, judecători, precum și pentru alți actori ai sistemului de justiție, care odată familiarizați cu semnificația și procedura medierii, cu legislația în domeniu, vor înțelege că medierea reprezintă o soluție de viitor, care se integrează în noțiunea mai largă a accesului la justiție, iar mediatorii nu sunt dușmanii celorlalte profesii, domeniul lor de activitate fiind unul complementar activității desfășurate de aceste profesii.

Medierea reprezintă o metodă care a obținut rezultate remarcabile în state precum SUA, Marea Britanie, Franța și care beneficiază în România, la acest moment, de cel mai bun cadru normativ din lume. În acest context, cunoașterea prevederilor din domeniu nu mai reprezintă un simplu mof, ci o obligație care le revine tuturor profesioniștilor din domeniul soluționării conflictelor și care astfel vor contribui la creșterea încrederii cetățenilor în această metodă și la sporirea prestigiului profesiei.

*Alina Gorghiu,
13 iunie 2013*

Capitolul I Reglementare

În România, medierea și organizarea profesiei de mediator a fost reglementată prin Legea nr. 192/2006. Legea a suferit modificări succesive prin Legea nr. 370/2009, O.U.G. nr. 13/2010, Legea nr. 202/2010, Legea nr. 76/2012, Legea nr. 115/2012, O.U.G. nr. 90/2012 și O.U.G. nr. 4/2013.

Prevederi referitoare la mediere sunt incluse de asemenea în noul Cod de procedură civilă, în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, precum și în Directiva nr. 52/2008 a CE, intrată în vigoare în mai 2011.

În acest sens, a fost înființat Consiliul de Mediere, „organism autonom, cu personalitate juridică, de interes public, cu sediul în București”, ca organism care coordonează și supraveghează activitatea de mediere din România.

Consiliul de mediere a elaborat Regulamentul de Organizare și Funcționare, Codul de Etică și Deontologie Profesională a Mediatorilor, Normele de Răspundere Disciplinară a Mediatorilor Autorizați, Standardul Ocupațional al Mediatorului, Ghidul Practic pentru parcurgerea procedurii de autorizare a mediatorilor, Standardul de Formare a Mediatorilor, Lista Furnizorilor de formare profesională și Tabloul Mediatorilor, tablou ce se actualizează și se publică anual în Monitorul Oficial al României.

Avem, de asemenea, legislația europeană referitoare la medierea conflictelor, constând în regulamentele, directivele și recomandările emise de Comisia Europeană și Parlamentul European, dispoziții care acoperă toate domeniile dreptului.

Trebuie să recunoaștem că nu avem cea mai bună legislație națională privitoare la mediere, ci o legislație care poate și trebuie îmbunătățită, dar este o legislație care este considerată mult mai bună decât cea existentă în majoritatea statelor europene.

Suntem conștienți că nu legislația existentă la această dată este piedica cea mai importantă în aplicarea medierii pe scară largă în rezolvarea conflictelor, ci cultura conflictuală a societății românești,

mentalitatea învechită și, de ce să nu o spunem, interesele și teama majorității avocaților și notarilor că își vor pierde o parte din onorarii, precum și rezistența sistemului judiciar românesc la schimbare.

Toate aceste temeri ale profesioniștilor din zona juridică, precum și rezistența sistemului juridic provin din necunoașterea legii și inadaptabilitatea la nou.

Capitolul II

Definiția medierii

Definiția medierii este dată în art. 1 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, deși este o definiție incompletă care poate fi completată cu dispozițiile altor articole.

***Art. 1. (1)** Medierea reprezintă o modalitate de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și având liberul consimțământ al părților.*

Din definiția dată medierii de lege, putem deduce că medierea are următoarele caractere:

1. Este o procedură amiabilă de rezolvare a conflictelor, prin negocierea dintre părți.

Medierea este o procedură, un mijloc pașnic prin care părțile negociază și își fac concesii reciproce în vederea ajungerii la un acord agreeat de ambele părți, care să rezolve conflictul sau să stingă litigiul dintre ele și care le dă posibilitatea continuării și consolidării relației construite până la data ivirii conflictului respectiv.

Medierea determină ceea ce este mai important: comunicarea dintre două părți care inițial vin ca doi dușmani, dar pleacă prieteni, care ajung în final să se înțeleagă unul pe celălalt, de ce au acționat într-un sens sau altul și, înțelegând acțiunile celuilalt, să-l accepte.

2. Este o procedură facultativă, având loc numai dacă toate părțile consimt liber să apeleze la mediere. Nimeni nu poate fi obligat să accepte medierea.

Medierea nu este o procedură obligatorie, ci voluntară. Acest fapt este prevăzut în mod imperativ de art. 227 alin. (2) C. pr. civ.

Părțile sunt libere să apeleze sau nu la procedura de mediere pentru rezolvarea conflictului dintre ele, fără niciun fel de constrângere. Mai mult, părțile sunt libere să renunțe la procedura de mediere oricând, în cazul în care au apelat la aceasta, fără a putea fi sancționate în vreun fel.

3. Este o alternativă la mijloacele jurisdicționale (instanțe și arbitraj) pentru rezolvarea conflictelor.

Medierea reprezintă alternativa elegantă și facilă a rezolvării conflictelor ivite între două sau mai multe părți la mijloacele jurisdicționale tradiționale: instanțele de judecată sau arbitrale. Trebuie doar ca părțile să fie hotărâte să stabilească ele însele modul în care rezolvă conflictul, fără să apeleze la autoritatea unui judecător sau arbitru.

4. Este o procedură de soluționare a conflictelor în care părțile sunt asistate de un specialist, în calitate de mediator. Mediatorul este un specialist autorizat conform legii, care trebuie să fie neutru, imparțial și obligat să păstreze confidențialitatea.

Părțile își rezolvă conflictele cu asistența unui specialist autorizat, o terță persoană: mediatorul.

El va fi facilitatorul, motorul comunicării dintre părțile asistate, cel care face ca procedura să funcționeze, în așa fel încât părțile să conlucreze la descoperirea propriilor nevoi și să și le îndeplinească prin intermediul înțelegerii pe care o vor încheia la sfârșitul procedurii de mediere.

Prin respectarea obligațiilor ce-i revin legal, acelea de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate, prin vegherea ca pe tot parcursul procedurii să fie respectate regulile stabilite împreună cu părțile și prin folosirea cu bună-credință a procedurii de către părți, mediatorul este garantul faptului că părțile vor ajunge la propria înțelegere, reciproc avantajoasă.

Părțile care doresc să recurgă la procedura de mediere sunt protejate împotriva eludării legii, asigurându-se calitatea procedurii și siguranța că disputa dintre ele va fi rezolvată cu ajutorul unui profesionist, așa cum prevede art. 12 în alin. (4) și (5):

Art. 12. (4) *Profesia de mediator se exercită numai de către persoana care a dobândit calitatea de mediator autorizat, în condițiile prezentei legi.*

(5) Exercițarea profesiei de mediator de către persoane care nu au dobândit calitatea de mediator autorizat, în condițiile prezentei legi, constituie infracțiune și se sancționează potrivit legii penale.

5. Este o procedură informală, cu foarte puține reguli și forme procedurale aplicabile, față de procedura judiciară sau cea arbitrală.

Procedura de mediere nu este supusă formalismului pe care îl presupune judecarea litigiului în instanța de judecată sau instanța arbitrală.

Ședințele de mediere nu au solemnitatea și publicitatea ședințelor de judecată și nu impun foarte multe forme procedurale.

Procedurile sunt stabilite de mediator împreună cu părțile și se desfășoară într-un loc neutru și relaxant, care asigură confidențialitate și intimitate părților.

În acest sens, Codul European de conduită pentru mediatori prevede la art. 3.1. Procedura, alin. (4), teza ultimă:

„Părțile vor avea libertatea de a se pune de acord cu mediatorul în privința unui set de reguli sau cu maniera în care se va derula medierea”.

Capitolul III

Scopul și obiectul medierii

Obiectul medierii îl constituie rezolvarea conflictelor sau stingera litigiilor (atunci când conflictul a ajuns în instanță) dintre persoanele fizice și/sau persoanele juridice, printr-o procedură amiabilă.

Singurul scop al medierii este acela de a canaliza acțiunile și a facilita comunicarea părților spre rezolvarea (lichidarea) conflictului dintre ele, prin găsirea unei soluții optime, acceptabilă pentru toate părțile.

Conflictul este definit ca fiind orice:

- neînțelegere, ciocnire de interese, dezacord, antagonism, ceartă, diferend, discuție violentă, război;
- contradicție între ideile, interesele sau sentimentele diferitelor persoane, care determină desfășurarea unei acțiuni;
- ciocnire materială sau morală violentă; situație controversată;
- stare de dușmănie; divergență.

Conflictele care presupun un număr definit de părți implicate sunt deseori denumite dispute, acestea fiind evident diferite de conflictele de mare anvergură (războaiele), care implică populații, grupuri etnice, națiuni.

După intensitatea și importanța lor, avem trei tipuri de conflicte:

- conflicte minore, neimportante și cu consecințe care nu afectează calitatea și stabilitatea relațiilor interpersonale, de genul micilor dezacorduri, micilor neînțelegeri sau micilor certuri;
- conflicte moderate, mai importante și cu consecințe nu prea grave pentru relațiile interpersonale și pentru a căror rezolvare sunt necesare bune abilități de relaționare și comunicare a indivizilor angrenați în conflict;
- conflicte majore, foarte serioase și cu consecințe semnificative pentru relațiile interpersonale, ce se manifestă uneori zgomotos sau chiar violent și care necesită pentru rezolvare un anumit timp, metode specifice și o pregătire specială.

Analiztii consideră că în dezvoltarea sa, conflictul cunoaște cinci etape: